

Cod ECLI ECLI:RO:CABUC:2020:177.000157

Dosar nr. 6434/2/2019

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
SENTINȚA CIVILĂ NR. 157
Sedința publică din data de 09 Martie 2020
Curtea constituită din:
PREȘEDINTE: FLOREA IONEL
GREFIER: VOICU GEORGETA

Pe rol se află soluționarea cauzei de contencios administrativ și fiscal formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, în contradictoriu cu pârâtul **MOLDOVAN DIONISIE**, având ca obiect „constatarea calității de lucrător/colaborator al securității (O.U.G. nr. 24/2008)”.

La apelul nominal făcut în ședință publică se prezintă reclamantul prin consilier juridic și pârâtul personal.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care;

Nemaifiind alte cereri prealabile sau excepții de invocat, curtea acordă cuvântul pentru formularea cererii de probatorii.

Pârâtul solicită să se prezinte reclamantul care a formulat această cerere din răzbunare întrucât dumnealui e revoluționar. Totodată, arată că, în timpul revoluției a ocupat Comitetul Central din Cluj și a stat acolo până în luna martie. Precizează că, a fost singurul revoluționar din Clujana care a ocupat comitetul.

Se prezintă de către pârât înscrisuri prin care se menționează că ar ocupa o garsonieră, însă acesta susține că nu sunt adevărate întrucât deține un apartament.

Consilierul juridic al reclamantului solicită administrarea probei cu înscrisurile depuse la dosarul cauzei. Totodată, depune un set de înscrisuri într-un singur exemplar.

La interpellarea curții, consilierul juridic al reclamantului arată că a depus înscrisurile doar într-un singur exemplar întrucât este vorba despre practică judiciară.

Pârâtul învederează că a cumpărat apartamentul în anul 1978. Arată că, pleca în străinătate în Anglia, Franța, Grecia și i se spunea că dacă nu aduce maxim 15-16 g de aur de acolo nu îl va mai lăsa să plece.

La interpellarea curții, pârâtul arată că nu are nicio relație cu securității întrucât dacă avea nu mai participa la revoluție. Totodată, depune în ședință publică înscrisuri care dovedesc calitatea sa de revoluționar.

Solicită aducerea d-lui colonel de la Partidul Comunist Român.

Curtea încuviințează proba cu înscrisuri, constând în actele existente la dosarul cauzei, apreciindu-le ca fiind utile, pertinente și concludente soluționării cauzei de față și respinge solicitarea pârâtului de audiere a acestei persoane întrucât nu au fost indicate date în acest sens și nu are nici legătură cu formularea acestei cereri de chemare în judecată.

Nemaifiind alte cereri de formulat, excepții de invocat sau probe de administrat, curtea constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul părților în dezbateri asupra fondului cauzei.

Consilierul juridic al reclamantului solicită admiterea acțiunii astfel cum a fost formulată, să se constate calitatea de colaborator al securității în ceea ce îl privește pe d-l Moldovan Dionisie. Totodată, solicită instanței să constate că din actele pe care le-a depus în

susținerea acțiunii în constatare rezultă că acesta a colaborat cu securitatea atât în sensul art. 2 lit. b teza I din furnizarea de informații, cât și prin punerea la dispoziție a spațiului deținut în teza IV.

În acest sens, se menționează și în nota de constatare că pârâtul a semnat pentru fiecare formă de colaborare angajamente olografe. Mai mult, a depus în spatele întâmpinării și, a recunoscut unul dintre angajamente și, și l-a asumat. Totodată, și-a asumat și relația cu ofițerul de securitate. Precizează că, chiar notele informative furnizate securității în calitate de informator au vizat acțiuni împotriva regimului totalitar comunist, aici fiind vorba despre ascultarea postului de radio Europa Liberă, atitudini potrivnice regimului totalitar, toate acestea încadrându-se în atitudini potrivnice prin aceasta încălcându-se drepturi și libertăți fundamentale.

În concluzie, solicită admiterea acțiunii și constatarea calității de colaborator al securității. Totodată, solicită curții să aibă în vedere și practica Înaltei Curți de Casație și Justiție în acest sens.

Pârâtul arată că nu este adevărat nimic. Nu a ascultat nici Vocea Americii și nici ce spune partea adversă, aceasta fiind o calomnie. Arată că, l-a dat afară de la lucru de la Ansamblul Clujana și a plecat un an de zile în Israel întrucât securitatea îl căuta și acasă erau doar copii dumnealui. Din această cauză când s-a întors din Israel a și vândut apartamentul de la Cluj. Totodată, arată că d-l Iliescu a dat decretul ca să nu îl mai urmărească securitatea. Precizează că, dacă nu deceda Ceaușescu făcea pușcărie peste 20 de ani. Menționează că a făcut revoluție întrucât nu avea ce să mănânce.

Prin urmare, solicită respingerea acțiunii.

Instanța declară închise dezbaterile și reține cauza spre soluționare.

CURTEA

Deliberând asupra cauzei de contencios administrativ de față, constată următoarele:

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 11.11.2019, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a formulat acțiune în constatare prin care a solicitat ca, în baza documentelor existente la dosar, să se constate existența calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe dl Moldovan Dionisie.

În fapt, a arătat că, prin cererea nr. P 7031/10/25.05.2010, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din decembrie 1989, se solicită verificarea în ceea ce îl privește pe dl Dionisie Moldovan, în calitate de deținător al titlului de luptător pentru victoria Revoluției din decembrie 1989. Având în vedere prevederile art. 3 lit. z din OUG nr. 24/2008, cererea formulată de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 este legală.

Așa cum rezultă și din cuprinsul notei de constatare nr. DI/t/757/18.04.2019, dl. MOLDOVAN Dionisie, titular al dosarului nr. R 187805 (cota C.N.S.A.S.), a activat în calitate de colaborator al Securității în perioada 1981-1989. Pârâtul a fost recrutat în 1981 de I.J. Cluj, Serv. 2, în calitate de gazdă casă de întâlniri, fiind folosit și pentru culegerea de informații. Ulterior, în anul 1985, în urma aportului informativ adus, sus-numitul a fost încadrat informator în mediul combinatului „Clujana” (dosar nr. R187805, voi. 1, f. 1,2).

A. În ceea ce privește recrutarea de către Securitate în calitate de gazdă casă de întâlniri, pârâtul semnează Angajament, datat 22.12.1981, olograf, semnat indescifrabil, cu următorul conținut: „Subsemnatul MOLDOVAN Dionisie, ..., cu domiciliul [...], cunoscând

că apărarea patriei este o îndatorire a fiecărui cetățean mă angajez să sprijin organele de securitate, în sensul de a pune la dispoziție, în mod temporar, o cameră în apartamentul meu. Să nu divulg nimănui faptul că sprijin organele de securitate și să nu abuzez de această colaborare." (dosar nr. R187805, voi. 1, f. 10).

Pentru colaborarea prin facilitarea culegerii de informații (art. 2 lit. b, teza IV din OUG nr. 24/2008) trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1. Înlesnirea activității de culegere de informații de la rețeaua informativă să se facă prin punerea la dispoziția organelor de securitate „a locuinței sau a altui spațiu” deținut.

Această condiție este realizată, astfel cum rezultă din documentele întocmite de ofițerul de Securitate, astfel:

- Referat cu propunere de a se aproba recrutarea numitului MOLDOVAN Dionisie ca gazdă a casei de întâlniri aprobat la 18.12.1981, col. A.I. - șef serviciu, lt. col. M.A., I.J. CLUJ, Serv. II: „*în scopul asigurării conspirativității muncii cu agentura, cât și pentru ei în cele mai bune condiții, necesită recrutarea de noi gazde ale caselor de întâlniri...am luat în studiu mai multe persoane în urma căreia s-a ajuns la concluzia recrutării ar fi și numitul MOLDOVAN Dionisie. ... /.../ întrucât din verificări rezultă faptul că sus-numitul este un element cinstit, atașat orânduirii noastre sociale și de stat, recrutarea va fi făcută pe bază de sentimente patriotice, /.../propun spre aprobare recrutarea numitului MOLDOVAN Dionisie ca gazdă a casei de întâlniri.*” (dosar nr. R187805 vol. 1, f. 2);
- Referat privind modul în care a decurs recrutarea numitului MOLDOVAN Dionisie ca gazdă a casei de întâlniri din 23.12.1981, lt. col. M.A. , I.J. Cluj, Serv. II: „*în baza aprobării obținute, am trecut la recrutarea numitului MOLDOVAN Dionisie, ca gazdă a casei de întâlniri, Recrutarea a fost efectuată în ziua de 22.12.1981 de către lt.col. M.A., conform referatului de recrutare aprobat. /.../ Constatând poziția cinstită a candidatului, i-a fost solicitat sprijin în această direcție, în sensul de a pune la dispoziția organelor noastre în mod temporar o cameră din apartamentul ce-l ocupă, în vederea realizării unor probleme ale muncii de securitate. /.../ propun spre aprobare înregistrarea numitului MOLDOVAN Dionisie, ca gazdă a casei de întâlniri.*” (dosar nr. R 187805 vol. 1, f. 9).

De asemenea, din conținutul angajamentului, întocmit și semnat olograf de către pârât, reiese acordul acestuia ferm de a pune la dispoziția organelor fostei Securități a unei camere din apartamentului său (dosar nr. 187805, vol. 1, f. 10).

A precizat că, din construcția textului de lege rezultă că este irelevant dacă în casa de întâlniri au fost sau nu introduse surse, de asemenea, este irelevantă natura informațiilor pe care rețeaua introdusă în casa conspirativă a furnizat-o Securității. Altfel spus, pentru reținerea calității de gazdă a unei case de întâlniri nu trebuie ca sursele să furnizeze informații care să se refere la atitudini sau activități îndreptate împotriva regimului. O interpretare contrară nu poate fi acceptată pentru următoarele motive. În primul rând, niciuna dintre cele două părți - ofițerul, respectiv gazda - nu aveau cum să prevadă, la momentul punerii la dispoziție a spațiului, ce fel de informații vor putea oferi colaboratorii care vor intra în imobilul respectiv. În plus, gazda nici nu participa la întâlnirile dintre ofițer și surse. În al doilea rând, o atare interpretare pentru că ar însemna că stabilirea calității de gazdă să depindă exclusiv de activitatea unor terți. Deci, calea aleasă de aceea că gazdele caselor aveau, în angrenajul Securității, un rol mult mai important decât cel al informatorilor. În plus, această

categorie de colaborare nu permite subclasificări pe criterii morale, la fel ca în cazul informatorilor a căror activitate este analizată în funcție de conținutul delațiunilor furnizate. Pentru argumentele expuse anterior, prima condiție impusă de legiuitor în constatarea calității de colaborator, este asigurată.

2. A doua condiție pentru reținerea calității de colaborator în forma prevăzută la art. 2 lit. b, teza a IV din O.U.G. este aceea ca punerea la dispoziția Securității a spațiului respectiv să se facă în mod voluntar.

Și această condiție este asigurată, fapt dovedit prin semnarea Angajamentului datat 22.12.1981, olograf, semnat indescifrabil, (dosar nr. R 187805, voi. 1, f. 10).

A subliniat că imobilul pus la dispoziția organelor Securității de către pârât a fost efectiv folosit astfel cum rezultă din Nota de analiză privind folosirea casei de întâlniri „Dandesh din data de 16.12.1984 (întocmită de ofițerul se Securitate), în care se menționează: *„în perioada decembrie 1982 și până în prezent la casa de întâlniri <DANDEȘ> s-a introdus o singură sursă. /.../ De menționat faptul că această casă de întâlniri asigură condițiile necesare de conspirativitate. Din verificările efectuate prin investigații și discuții personale cu gazda, nu au rezultat suspiciuni în ceea ce privește folosirea acesteia de către organele M.I. Consider că poate fi folosită și în continuare.”*

Față de cele înverdate anterior, a solicitat să se constate că ambele condiții impuse de legiuitor prin art. 2 lit. b teza a IV - a sunt îndeplinite.

Nu lipsit de relevanță în ceea ce privește relația pârâtului cu Securitatea este și faptul că acesta a fost recompensat de către Securitate cu diferite sume de bani. Dovada acestui fapt stă în documente menționate în nota de constatare la fișele 8-9, respectiv Tabel cu evidența recompenselor acordate gazdei „DANDEȘ”, I.J. CLUJ 187805, (vol. 1, f. 12), respectiv Chitanțele olografe, semnate cu numele conspirativ „Dandesh”, aflate în dosarul nr. 187805, voi. 1, f. 14,18,20.

B. În ceea ce privește recrutarea de către Securitate a pârâtului în calitate de informator, acesta semnează un nou Angajament, datat 17.07.1985, olograf, dat în nume propriu, semnat olograf cu numele conspirativ "DANDEȘ".

Pe parcursul colaborării cu Securitatea, pârâtul a furnizat și informații prin care se denunțau activități potrivnice regimului totalitar comunist, precum:

- comentariile negative ale unor persoane la adresa nivelului de trai și a conducerii de partid și de stat,
- ascultarea și colportarea știrilor transmise de posturile radio străine.

Informațiile furnizate de domnul MOLDOVAN Dionisie au vizat îngrădirea dreptului la viață privată (art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice), precum și îngrădirea dreptului la libera exprimare și libertatea opiniilor (art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, art. 28 din Constituția României din 1965).

În ceea ce privește îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 2 lit. b teza I din O.U.G. nr. 24/2008, cu modificările și completările ulterioare, potrivit acestui text legal pentru colaborarea prin furnizarea de informații trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1. Informațiile furnizate Securității să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist

Reține, în acest sens, următoarele note informative olografe, semnate cu numele conspirativ „Dandesh”. prin care pârâtul informa Securitatea, privind comentariile negative ale unor persoane la adresa nivelului de trai și a conducerii de partid și de stat, astfel:

Nota din 04.12.2017, „Sursa informează că, în data de 25.11.2017, la atelierul de tâmplărie s-au întâmplat următoarele: la atelierul geamuri a venit SD de ala automatizari și încă un prieten la colegul lor PD. A început o discuție, la care s-a ajuns că, S.D., de la automatizări, a spus că nu se găsește de mâncare. dar domnul B. i-a aprobat, iar pe urmă a început că la Brașov s-a făcut o grevă și muncitorii au intrat în Consiliul Popular și au dărâmat tot, iar după aceea a sosit Miliția și militari, de i-au arestat pe foarte mulți; aceasta a fost de votare; iar pe urmă a mai spus că în gară s-au găsit foarte multe manifeste aruncate și pe ele scria să ajute și să-i sprijine pe cei de la Brașov, /.../.” (dosar nr. R187805, voi. 2, f. 26);

Nota informativă datată 15.11.1988: „Azi, ora 07.15, la atelierul tâmplărie, în biroul maistrului, K.I. - a spus de față cu C, de la tipografi, că în Gheorgheni s-au aruncat manifeste, a început B.I. Fiind și el în birou, iar maistrul C. a spus că ieri, 14.11.1988, în piața Mărășești, s-au mai aruncat, unul zicea că de pe bloc — C., iar B. și K. ziceau că din mașină; de față a mai fost și T.M. - ei nu a spus nimic,” (dosar nr. R187805, voi. 2, f. 7);

Nota informativă datată 22.11.1988: În completare la nota furnizată de sursă săptămâna trecută, cu privire la unele persoane care vorbeau despre faptul că în Cluj au fost difuzate unele fișuici, sursa informează că astfel de discuții se continuă și în prezent la atelierul de tâmplărie din cadrul C.P.I. Clujana. Astfel, maistru tâmplar C.I., în zilele de 19 și 21 noiembrie, le spunea tâmplarilor B.V. și T.A. că din cauza manifestelor aruncate era cât pe aici să fie revoluție, dar au împânzit tot orașul cu miliție. Atunci T. a spus că tâmplarul B.(B.)L care locuiește în Zorilor i-ar fi spus că și el a găsit pe casa scărilor o fișuică, a citit-o, după care a aruncat-o, când a ajuns în stație s-a întors și a rupt biletul pentru a nu fi identificat după amprente. Despre difuzarea de fișuici cu conținut dușmănos continuă să povestească tâmplarul B./B.L, despre care sursa a mai informat și care povestea la oricine întâlnea (subl. ofițerului).[...]. ” (dosar nr. R187805, voi. 2, f. 6);

Nota informativă datată 21.03.1989: În ziua de 14.03.1989, după ce s-a comunicat în ziarul Făclia acțiunea de trădare a lui R.M., la atelierul de tâmplărie din cadrul C.P.I. Clujana s-au purtat discuții între modelarul NF și pielarul V.D.. Primul spunea că de 14 ani încoace ar fi dat multe informații, iar al doilea spunea că bine a făcut pentru că românii tot oameni de aceea și-au ales ca să ne reprezinte ... V.D. a spus de față cu sursa și cu N.F. că dacă ar merge în străinătate înapoi /.../ și a mai spus că, dacă poate, încearcă să ajungă în Turcia, iar N. i-a încurajat spunând că este mai bine în străinătate. /...Sursa a reținut din discuțiile purtate anterior de V.D. cu N.F. și trei electricieni din echipa lui K., care tot veneau la atelier, al căror nume sursa nu-l cunoaște, că D. avea în Suedia un prieten care a fugit și care îi scrie că o duce foarte bine. /.../în combinat, V. mai este în relații cu K.F. de la Metrologie, a cărui soție a rămas în 1988 ilegal în Ungaria.” [dosar nr. R187805, voi. 2, f. 4-5);

Nota informativă datată 25.11.1989: „Sursa informează că în cadrul atelierului Clujana - tâmplărie, în timpul lucrărilor congresului, precum și după terminarea lui, printre muncitori nu a auzit niciun fel de comentarii. Înainte de congres, sursa fiind în atelierul de sticlărie, unde era de față B.M., sticlar, C.T. (care a terminat facultatea de construcții),

pontator la atelierul construcții, H.V., ajutor sticlar, a intrat tâmplarul C.I., care a întrebat dacă știe cineva de ce s-au luat perdelele de la localurile publice. C. T. a spus că el crede că pentru a nu se organiza ședințe și pentru a putea fi văzuți oamenii din stradă. C.I. a spus că lui i-a spus cineva că această hotărâre a fost luată după vizita conducerii superioare de partid în județul Bistrița Năsăud, când de după perdelele unui local cineva a tras cu arma de foc spre secretarul general, dar că, din cauza sticlei groase, glonțul a ricoșat. Sursa i-a atras atenția despre astfel de lucruri, (că) nici nu e bine să te gândești, darămite să vorbești, la care C.I. a spus: <da, da așa a fost, pentru că toată lumea vorbește despre acest fapt>. (dosar nr. R187805, voi. 2, f. 3).

Față de conținutul acestor documente, precizăm că Securitatea monitoriza cu atenție orice comentariu negativ la adresa regimului comunist, cunoscut fiind faptul că acesta urmărea promovarea ideii că statul comunist era forma superioară de organizare politică și socială, în care toate persoanele aveau un nivel de viață ridicat, iar meritul pentru această stare de fapt se datora în exclusivitate partidului. Ca atare, orice contestare a deciziilor politice luate de conducerea comunistă, atât la nivel central, cât și la nivel local, reprezenta o atitudine potrivnică regimului totalitar comunist.

De altfel, pe baza informațiilor furnizate de domnul MOLDOVAN Dionisie, ofițerul de legătură din cadrul fostei Securități a dispus, în notele ofițerului, următoarele:

> „Materialul furnizat în urma sarcinilor primite se referă la unele comentarii negative. Măsură: Propun ca nota să se exploateze la buletin; Se va trece la identificarea și verificarea persoanelor nominalizate în material.”

Însemnare marginală, 06.12.1987, semnată indescifrabil: „Cum este cunoscut S.D., dar P.D.. De unde cunosc ei de fițuicile de la gară. Să le fie luate probe de scris și informată urgent conducerea C.P.I. Clujana să-i cheme și să-i atenționeze că, dacă nu încetează cu incitarea altor muncitori, vor fi trași la răspundere. Au vreo legătură cu fițuicile care au apărut la Clujana, verificări pe al. linie. De ce nu prelucrați mat. inf. așa cum s-a ordonat și nu propuneți măsuri așa cum s-a cerut la conducerea D.S.S. Acționați asupra celor doi prin conducerea obiectivului, stabiliți reactiv și măsuri de control informativ ptr. că este posibil să fie autori ai unor fapte reprobabile.”;

> În urma instructajului făcut Persoanele din material nu sunt cunoscute în dos. de ob. 47. Materialul se referă la comentarii pe marginea acțiunii 1519-88.

Sarcini: se va urmări identificarea tuturor persoanelor care discută despre aceste probleme; Măsură: identificarea și verificarea persoanelor semnalate, după atenționare a lor.”

Sarcini: să ne țina la curent tot timpul cu astfel de comentarii;

Măsură: de verificat dacă sunt membri P.C.R., caz în care vor fi atenționați de secretarul organizației de bază; dacă nu propunem să fie atenționați de organele noastre.

> „Material de primă sesizare cu privire la intențiile lui V.D., necunoscut. N.F. necunoscut; K. este lucrat prin M.V.; Sarcini: să caute să afle cine sunt electricienii care-l vizitează; dacă revine la serviciu să stabilească <cum a umblat> pe la București. Măsură: propunem luarea în lucru a lui V.D. și semnalarea lui urgentă la U.M. 0200 București

> „Persoanele semnalate nu sunt cunoscute, în afară de C.I., care a fost lucrat prin D.U.I. pentru manifestări ostile și a fost atenționat Nota se prezintă conducerii profesionale pentru a dispune.”

Însemnare marginală, nedată, semnătură indescifrabilă: „Documentați cazul prin luarea de declarații de la cei prezenți, iar C.I. să fie avertizat pentru lansarea și colportarea de zvonuri și știri cu conținut ostil.”

De asemenea, reține următoarele note informative olografe, semnate cu numele conspirativ „Dandesh”, prin care pârâtul informa Securitatea, privind ascultarea și colportarea de către diverse persoane din anturajul său a știrilor transmise de posturile radio străine.

Nota informativă datată 16.12.1986: „Sursa a auzit de mai multe ori atât la atelierul de tâmplărie, cât și pe coridoarele fabricii de încălțăminte pe maistrul H, care lucrează la et 3 - deasupra la curele, când a afirmat că

..... . Pentru a-l scăpa de necazuri, președintele țării noastre ar fi promis rușilor recolta pe 5 ani din Bărăgan. La atelierul de tâmplărie, a auzit cele spuse de H., geamgiul B., căruia i-a spus că cele de mai sus sunt adevărate deoarece le-a auzit el la Europa Liberă.” (dosar nr. R187805, voi. 2, f. 34);

Nota informativă datată 23.01.1987: „Sursa informează că în anturajul în care lucrează continuă să se discute pe marginea unor știri transmise de postul de radio Europa Liberă cu privire la fiul președintelui țării noastre, că ar fi închis în Sibiu în urma unor activități imorale Așa s-a întâmplat zilele trecute, când numitul T.I., dulgher la construcții mecano-energetice, care a spus că și el a ascultat acest post, confirmând cele de mai sus; de față mai erau următorii: S.Ș.. - tâmplar, M.D. - tâmplar, P.D. - dulgher, TA - tâmplar, N. - dulgher și alte persoane care au discutat pe marginea știrilor de la Europa Liberă în vestiarul tâmplărie.” (dosar nr. R 187805, voi. 2, f. 30);

Nota informativă datată 29.07.1987: „Sursa informează cu privire la /.../ B.A. că lucrează în atelierul de tâmplărie Clujana, fiind un muncitor bun și se achită de sarcinile pe care le are. La locul de muncă, atunci când alte persoane, cum ar fi T.A., B.I., discută unele probleme politice, B. nu comentează, doar spune că așa ceva a auzit și el la posturile de radio pe care le ascultă, adică Budapesta și Europa Liberă; nu a fost auzit niciodată cu manifestări dușmănoase sau naționaliste, dar vorbind despre Ungaria spune că acolo se găsesc de toate. Sursa știe că face mereu deplasări în străinătate și după întoarcerea de acolo aduce unele obiecte pe care le vinde în fabrică la suprapreț (dosar nr. R187805, voi. 2, f. 27);

Nota informativă datată 09.11.1988: „La începutul lunii noiembrie, în vestiarul atelierului tâmplărie, în jurul orei 14.00, dogarul E.J. a spus că a auzit la un post de radio din Budapesta că s-a făcut un comitet la Paris cu reprezentant din O.N.U., care urmează să viziteze mai multe țări slab dezvoltate și să vadă motivele fiecărei țări, precum și cum se respectă drepturile omului. Spunea că această comisie va vizita Ungaria, să vadă de ce au rămas atâția români în Ungaria și de ce nu vor să revină în țară. De asemenea, comisia aceasta urmează să vină în România, unde să întrebe conducerea de stat de ce strică casele ungurilor și a românilor. În continuare, E.I. a spus că în țara noastră o să vină și G., care va face dreptate deoarece mulți oameni rămân pe drum și plâng, pentru că li se dărâmă casa. /.../ D.I., tâmplar, a spus că el nu înțelege ce poate să facă acest comitet. E.I. a răspuns o să vezi că se rezolvă problema și nu o să mai stai la coadă. Cu privire la cele de sus, T.A., dogar, a spus că și el a auzit acest lucru la postul de radio Europa Liberă. De față au fost mai mulți muncitori din tâmplărie care se îmbrăcau să plece acasă.” (dosar nr. R 187805, voi. 2, f. 8-9).

În ceea ce privește ascultarea emisiunilor posturilor de radio interzise în 1989, în special a postului de radio „Europa Liberă” (dar și „Vocea Americii”), acest fapt constituia un act de sfidare a regimului. După cum se știe, înainte de anul „Europa Liberă” a avut în permanență o poziție anticomunistă, fiind atent monitorizat de organele de Securitate, iar ascultarea emisiunilor acestui post de radio constituia un act de sfidare a regimului.

De altfel, pe baza informațiilor furnizate de domnul MOLDOVAN Dionisie, ofițerul de legătură din cadrul fostei Securități a dispus, în notele ofițerului, următoarele:

> „Materialul furnizat în urma sarcinilor generale trasate se referă la numitul H de la CPI Clujana, care ascultă Europa Liberă și colportează știrile auzite la acest post.

Sarcini: identificarea celor care audiază posturi de radio străine și dușmănoase

Măsuri: identificarea, verificarea și, dacă nu e cunoscut, atenționarea lui

> „B.A. este lucrat prin S.L pentru ascultarea și colportarea știrilor postului de radio Europa Liberă.

Sarcini: să ne comunice în continuare manifestările și atitudinea sa.

Măsuri: Nota la S. I., unde se vor face propuneri. ”

> „E.I. și T.A. nu sunt cunoscuți în evidența dos. de ob. 47.

Sarcini: să identificați și alte persoane care colportează astfel de știri sau care, în urma ascultării știrilor dușmănoase a posturilor de radio străine, pot trece la acțiuni ostile și să ne informeze f. operativ. Măsuri: cercetarea informativă a celor doi și atenționarea lor.

Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunțurile care, de obicei, rămâneau fără urmări, și, pe de altă parte, să excludă și denunțurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică.

Pentru argumentele expuse, prima condiție impusă de legiuitor în colaborator, este asigurată.

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Și această condiție este asigurată deoarece nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări precum cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări.

Pârâțul nu putea să cunoască în momentul redactării notelor informative dacă Securitatea avea sau nu cunoștință de situațiile pe care acesta urma să le denunțe. Atât timp cât pârâțul nu a luat în calcul și ipoteza în care Securitatea nu ar fi cunoscut situația denunțată, rezultă că pârâțul, nu a avut o atitudine precaută.

Prin urmare, nesocotind interesele celui denunțat, pârâțul a vizat îngrădirea dreptului la viață privată în privința celor denunțați, atât timp cât a acceptat că respectivele persoane puteau să facă obiectul unor investigații suplimentare ale Securității, ca rezultat al denunțului său.

Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâțul a conștientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delațiunile sale se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la viață privată) și, prin urmare, a vizat această consecință.

În concluzie, informațiile furnizate de domnul MOLDOVAN Dionisie au vizat îngrădirea dreptului la viață privată (art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice), precum și îngrădirea dreptului la libera exprimare și libertatea opiniilor (art. 19

din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, art. 28 din Constituția României din 1965).

În concluzie, a solicitat să se constate existența calității de colaborator al Securității în ceea ce îi privește pe dl. MOLDOVAN Dionisie, analizând relevanța, în lumina prevederilor art. 2 lit. b) teza I și teza IV din O.U.G. nr. 24/2008, cu modificările și completările ulterioare, a materialelor reținute în nota de constatare nr. DI/1/757/18.04.2019.

În drept au fost invocate dispozițiile articolelor: art. 3 lit. z), art. (2) lit.b), art. 8 lit. a) și art. 11 alin. (1) ale O.U.G. nr. 24/2008, coroborate cu art. 31 și 35 din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S., adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile art. 194 din noul Cod de procedură civilă.

În dovedirea acțiunii, a înțeles să se folosească de înscrisurile menționate în cuprinsul acțiunii și atașate acesteia, filele 17-160.

Pârâtul MOLDOVAN DIONISIE a formulat întâmpinare, la data de 06.01.2020, filele 163-164, prin care a solicitat respingerea cererii ca nefondate, cu obligarea reclamantului la plata cheltuielilor sale prilejuite de acest demers.

A arătat că, prin cererea de chemare în judecată se susține că a fost recrutat în calitate de gazdă de întâlniri, a colaborat pentru culegere de informații și a fost recompensat pentru acestea. Toate aceste susțineri au la bază, acte false, care nu provin de la dânsul, fiind în întregime contrafăcute.

Din toate actele existente anexate la cererea de chemare în judecată singurul înscris care conține și scris efectuat de către mine este cel anexat acestei întâmpinări, restul fiind falsuri.

Niciodată nu a fost de acord ca locuința sa să devină casă de întâlniri, niciodată nu a scris absolut nici o notă informativă despre nimeni, nu a semnat nici un act în acest sens și niciodată nu a fost recompensat cu nici o sumă. Toate înscrisurile sunt falsuri.

A precizat că a fost membru al Ansamblului folcloric SOMEȘUL NAPOCA, ansamblu folcloric cu care a efectuat ieșiri în străinătate. În anul 1978 a fost în Anglia, în anul 1979 a fost în Franța și Grecia, iar a fost 1980 din nou în Anglia.

Au fost singurele perioade în care a ieșit din țară, ocazie cu care semna angajamente că nu va părăsi România cu intenția de a rămâne definitiv în străinătate, la fel ca toți membrii ansamblului.

A mai arătat că pe numitul îl cunoștea ca fiind membru PCR, persoana care se ocupa de realizarea panotajului cu ocazia sărbătorilor oficiale, gen 1 Mai 23 august. Pârâtul a precizat că lucra la atelierul de tâmplărie și acolo erau supravegheați de acea persoană când primeau comenzile de realizare a panotajului oficial.

Nu a dat nici o declarația acelui om, nu a primit de la el sau de la alte persoane nici un ban cu nici un titlu și niciodată nu a scris nici un denunț sau informare către nimeni.

A mai susținut pârâtul că acum a luat la cunoștință de acele acte pe care le contestă în totalitate, cu excepția celui înscris, anexat acestei întâmpinări, care în preambul are scrisul său, dar nu este scris în întregime de către el și nu este semnat de acesta, dar menționează în continuare că nu își amintește cu ce ocazie i s-a cerut acel înscris. Nu a semnat nimic și nu a primit niciodată nici un nume conspirativ.

Față de cele de mai sus, a solicitat depunerea în original a actelor pretins semnate sau întocmite de către dânsul, identificarea și audierea celor două persoane, și

..... pentru a fi audiate ca martori în cauză. Pentru aceste motive și-a rezervat dreptul de a formula plângere penală împotriva celor doi pentru fals și uz de fals.

Pentru aceste motive a solicitat respingerea acțiunii.

A atașat pârâțul întâmpinării, angajamentul menționat în cuprinsul acestuia.

Ambele părți au depus la dosar înscrisuri.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea constată că în cauză sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, pentru a se constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității, motiv pentru care prezenta acțiune este întemeiată și urmează a fi admisă, pentru următoarele considerente:

Cu titlu preliminar, Curtea reține că, în preambulul O.U.G. nr. 24/2008 se arată că „în perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945-22 decembrie 1989, puterea comunistă a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale”.

Din analiza preambulului și a prevederilor OUG nr. 24/2008 rezultă că rațiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoașterii de către membrii unei societăți postcomuniste a fostului regim totalitar, depășirii nivelului organizatoric, intelectual și moral impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării a posteriori a comportamentului persoanelor care în prezent candidează pentru sau ocupă demnități ori funcții publice (aflându-se în situația de a fi garanții Constituției și ai democrației) ori dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității.

Sub aspectul care interesează în cauză, Curtea reține că OUG nr. 24/2008 urmărește scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarelor întocmite de Securitate sau care au efectuat activitățile prevăzute de actul normativ respectiv, prin consemnarea publică (publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către reclamantul C.N.S.A.S.) a celor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate în art. 3, precum și a celor care își manifestă intenția de a candida pentru alegerea sau numirea în aceste demnități sau funcții publice, actul normativ antrenând doar eventuale consecințe de ordin moral în privința celor care au încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale altora în perioada dictaturii comuniste.

Prin urmare, rolul instanței investite cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de colaborator sau, după caz, de lucrător al Securității, nu este acela de a stabili vinovății, de a aplica pedepse și de a le individualiza, nerealizând o justiție retributivă, ci doar de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva reclamantului C.N.S.A.S. și a probelor administrate de pârât, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție, rațiunea legii și rolul instanței fiind în acord cu principiile stabilite prin jurisprudența C.E.D.O, ca expresie a celor mai înalte idei despre justiție și echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunțată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia de inadmisibilitate din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

Așadar, prin reglementarea prevăzută de OUG nr. 24/2008, legiuitorul a urmărit deconspirarea prin consemnarea publică a persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă, fără să promoveze răspunderea juridică a acestora și fără să creeze premisele unei forme de răspundere colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în fiecare caz în parte (în același sens pronunțându-se și Curtea Constituțională prin decizia nr. 530/09.04.2009, publicată în Monitorul Oficial nr. 430/24.06.2009).

În cauza de față, Curtea va reține calitatea de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârât, prin prisma prevederilor art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu materialele reținute în nota de constatare nr. DI/I/757/18.04.2019.

Curtea reține că, așa cum rezultă din nota de constatare, fila 18, pârâtul a fost recrutat în 1981 în calitate de gazdă casă de întâlniri, fiind folosit și pentru culegerea de informații. Ulterior, în anul 1985, în urma aportului informativ adus, pârâtul a fost încadrat informator în mediul Combinatului Clujana. Dosarul a fost înregistrat la data de 23.12.1981, cu nr. activ 24327, și a fost închis/clasat la data de 23.12.1991. Prin suprascriere, în creion, a fost adăugată o altă dată, respectiv 17.07.1985, care reprezintă data la care s-a realizat schimbarea calității titularului din gazdă casă de întâlniri în informator „copertă față”, fila 32.

În acest sens, Curtea reține că, prin întâmpinare, pârâtul recunoaște angajamentul de colaborare cu securitatea din data de 17.07.1985, în calitate de informator, când primește și numele conspirativ de Dandేశ, fila 47.

În rest prin întâmpinare, pârâtul contestă celelalte înscrisuri, considerându-le falsuri. Pe de altă parte, prin aceeași întâmpinare, recunoaște că în perioada 1978-1980 în care a ieșit din țară a semnat angajamente că nu va părăsi România cu intenția de a rămâne definitiv în străinătate.

Având în vedere **definiția colaboratorului-gazdă casă de întâlniri** astfel cum este reglementată în art. 2 lit. b) teza IV; „persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea”, Curtea va reține îndeplinirea condițiilor pentru atribuirea calității de colaborator-gazdă casă întâlniri.

Astfel, prima condiție, referitoare la modalitatea în care se va realiza înlesnirea activității de culegere de informații de la rețeaua informativă, respectiv „prin punerea la dispoziția organelor de securitate a locuinței sau a altul spațiu deținut”, este realizată potrivit documentelor întocmite de ofițerul de Securitate, menționate la expunerea cererii introductive.

Și cea de-a doua condiție, respectiv ca punerea la dispoziția Securității a spațiului respectiv să se facă în mod voluntar, este îndeplinită, așa cum reiese din cuprinsul angajamentului din 22.12.1981, fila 46.

Așa cum rezultă din înscrisurile menționate de reclamant, imobilul pus la dispoziția organelor Securității de către pârât a fost efectiv folosit astfel cum rezultă din Nota de analiză privind folosirea casei de întâlniri „Dandేశ din data de 16.12.1984 (întocmită de ofițerul se Securitate), în care se menționează: „în perioada decembrie 1982 și până în prezent la casa de întâlniri <DANDEȘ> s-a introdus o singură sursă. /.../ De menționat faptul că această casă de întâlniri asigură condițiile necesare de conspirativitate. Din verificările efectuate prin

investigații și discuții personale cu gazda, nu au rezultat suspiciuni în ceea ce privește folosirea acestora de către organele M.I. Consider că poate fi folosită și în continuare.”

Pârâtul a combătut aceste aspecte, însă cu caracter general, raportându-se doar la documentele pretins semnate de acesta, pe care le-a considerat ca fiind false. Curtea, contrar susținerilor pârâtului, consideră că sunt reale, având în vedere evoluția dosarului informativ ce îl vizează pe pârât.

Astfel, casa de întâlniri, respectiv locuința pârâtului, primise numele conspirativ Dandేశ, respectiv cel primit ulterior de pârât. Mai mult, așa cum rezultă din tabelul cu evidența recompenselor și chitanțele atașate, filele 48 și urm., pârâtul a primit de la Securitate, mai multe sume de bani, pentru recompensarea informatorului Dandేశ cu dosar personal 24327.

Or, prima din chitanțe, cea de la fila 51, este din 9.07.1985, respectiv anterior semnării angajamentului din data de 17.07.1985, cel recunoscut de pârât. Conform raportului lucrătorilor de securitate din 08.07.1985, fila 52, ce stă la baza plății, se propune plata sumei de 300 lei, în vederea stimulării gazdei Dandేశ.

Mai mult, toate chitanțele au fost semnate identic cu numele Dandేశ, la fel ca angajamentul recunoscut de pârât.

În continuare, Curtea reține recrutarea de către Securitate a pârâtului în calitate de informator, când semnează un nou Angajament, datat 17.07.1985, olograf, dat în nume propriu, semnat olograf cu numele conspirativ "DANDEȘ", pe care acesta nu îl contestă.

Potrivit art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008, prin colaborator al Securității se înțelege persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. (...)

Așadar, prima condiție ce trebuie îndeplinită pentru a se constata că o persoană a avut calitatea de colaborator al Securității este aceea ca această persoană să fi furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, a doua condiție vizează calitatea informației furnizate, în sensul că prin aceste informații se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist, iar a treia condiție se referă la efectele furnizării informațiilor, în sensul că au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Așa cum rezultă din înscrisurile depuse de reclamant, atașat acțiunii, pe parcursul colaborării cu Securitatea, pârâtul a furnizat și informații prin care se denunțau activități potrivnice regimului totalitar comunist, precum: comentariile negative ale unor persoane la adresa nivelului de trai și la conducerii de partid și de stat, respectiv ascultarea și colportarea știrilor transmise de posturile radio străine.

Informațiile furnizate de pârât au vizat îngrădirea dreptului la viață privată (art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice), precum și îngrădirea dreptului la libera exprimare și libertatea opiniilor (art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, art. 28 din Constituția României din 1965).

Din probele administrate în cauză de reclamant, reiese că prima condiție impusă de dispozițiile legale precitate este îndeplinită, pe parcursul colaborării cu organele de Securitate, pârâtul furnizând informații despre existența unor persoane ce făceau comentări privind

măsurile luate de conducerea de partid și de stat erau complet interzise de regimul comunist, respectiv făceau comparații dintre condițiile de trai din Europa capitalistă și cele din România comunistă.

În raport de conținutul înscrisurilor depuse la dosarul cauzei, Curtea reține că, prin informațiile furnizate, pârâtul a denunțat atitudini considerate a fi potrivnice regimului totalitar, iar acestea vizau îngrădirea dreptului la viață privată.

Sub aspectul celei de-a treia condiții enunțate, Curtea observă că interpretările gramaticală, logico - sistematică și teleologică ale prevederilor legale anterior indicate, conduc la concluzia certă că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor poliției politice, ca activitatea acesteia să fie adus efectiv atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi și libertăți și să fi fost aptă să le aducă atingere.

Activitatea concretă a pârâtului, astfel cum rezultă din materialul probator, a determinat o supraveghere îndeaproape a persoanelor despre care dăduse informații.

Nu în ultimul rând, instanța observă că în cauză nu sunt incidente dispozițiile art. 2 lit. b) teza a II-a din OUG nr. 24/2008, care reglementează o situație de excepție în care persoana care a furnizat informații Securității nu este considerată colaborator.

Cu atât mai mult, în cauză, așa cum s-a menționat mai-sus, pârâtul a fost recompensat prin plata unor sume de bani, pentru informațiile furnizate.

Prin urmare, instanța de judecată sesizată urmare a aprobării notei de constatare, analizând cererea în raport de ansamblul probator administrat în cauză, apreciază că CNSAS, în calitate de reclamant, a făcut dovada susținerilor sale, astfel încât urmează să constate calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Așadar, fiind îndeplinite în cauză toate condițiile legale evocate anterior, Curtea apreciază că prezenta acțiune este întemeiată, urmând a o admite, în temeiul art.11 raportat la art.2 lit.b din OUG 24/2008, și a constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității în sensul legii.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE**

Admite cererea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, cu sediul în mun. București, sector 3, str. Matei Basarab nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **MOLDOVAN DIONISIE**, domiciliat în localitatea Frata, jud. Cluj, având ca obiect „constatarea calității de lucrător/colaborator al securității (O.U.G. nr. 24/2008)”.

Constată că pârâtul a fost colaborator al Securității în sensul art. 2 lit. b) din O.U.G. nr.24/2008.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare; recursul se va depune la Curtea de Apel București.

Pronunțată în sedință publică azi, 09.03.2020.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA I
PREȘEDINTE
FLOREA IONEL

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul alăturat,

în dosarul acestei instanțe Nr.

se legalizează de noi

GREFIER ȘEF

GREFIER

VOICU GEORGETA

13

Cent. de la Jircești
0439/11/2015
Depunerea prin 09.03.2020
Ca. suspendat
Decizia 142/11.03.2022
Aror 1004 6484/21.10.19